

[2014. május]

REGÉNYRÉSZLET

Mondtam neki, sose higgyen az ilyen romantikus amerikai filmeknek. Ezek a mi kelet-európai férjecskeink és szeretőcskéink sokkal vérengzőbbek. Felejtse el, hogy csak úgy elengedi majd, nagylelkűen, mondván neki azt, hogy tiszteletben tartja döntését, merthogy neki is ugyanúgy egy élete van, akárcsak öneki, egy kicsivel sem több.

Hát erre csak forgatta a szemecskéit, hogy ne legyek ilyen borúlátó, és főleg ne legyek ilyen durva, nincs bennem semmi finomság. Különben is, miért sértegetem őt, talán azt gondolom, hogy csak amolyan tucat-filmeket, szappanoperákat néz? Számtalan amerikai művészfilm is készül, ha nem tudnám.

Erős kételyeim támadtak, és finoman, a tőlem telhető legnagyobb finomsággal megérdeklődtem, hogy emlékszik-e még arra, hogy néz ki egy könyv, láttam, hogy nemsokára rám ugrik, és türikzikék körmöcskéit az arcomba vájja, de azért folytattam. Szóval nem azokra a krétázott vagy fényes fotópapírra nyomtatott színes vacakokra gondoltam, amelyek sem meg nem gyúlnak, sem feneket nem lehet törölni velük, sem pedig azokra a vaskosabb, de szintén rengeteg színes fényképpel teletömött kiadványokra, melyekben hajmeresztő receptek vannak, diétás valamennyi, és persze százszázalékosan egészséges. Hanem azokra a valamivel visszafogottabb külsejű nyomtatványokra, amelyek tele vannak betűkkel. Rengeteg betű van bennük, össze kell ezeket olvasni, és akkor értelmes szöveget kapunk. Sőt, ha már elég tűrhetően tudunk olvasni, azaz nem akadunk el lépten-nyomon a betűzgetésnél, nemcsak értelmes szöveget, hanem egyenesen gondolatokat találunk, melyek értelmünket és lelkünket egyaránt megmozgatják, sőt, meglehet az is, hogy soha ki nem törölhető nyomot hagynak, és mi több, mindezek együttesen egy teljesen új világba engednek be minket. És mindehhez nem kell semmit tennünk, csak ideülünk az ablak elé, ebbe a kényelmes fotelbe, melyet nem azért találtak fel, hogy a lábujjkörmeinket fessük benne, hanem azért, hogy szemünket behunyva hátradőljünk, és hagyjuk, hogy a gondolatok csak úgy maguktól császáljanak a fejünkben. Már akinek vannak gondolatai, ugye. Feldmár András szerint vannak.

Na erre a névre aztán tényleg felkapja a fejét ez a kis Cézára nevű fúria, hogy mit akarok én azzal a reakciós tatával, mit jövök már megint ezzel a piszkos drogdílerrel, de mondom, édesem, hát századunk egyik nagy gondolkodóját drog-dílerrezed itten, és különben is, akinek ennyire forradalmi gondolatai vannak, mint ennek a Feldmárnak, az akár drogdíler is lehet. Mondom, de Cézára nem így gondolja, és sértődötten, magasról szarva arra, hogy még nem száradt meg a lakk a lábujjkörmeim, elrohan a fürdőszobába.

Mit tehetnék? Utánamegyek, és az áttetsző üvegajtón át üvöltöm tovább az intelmeimet, főleg azért, mert ez a kis szuka még annyit kisziszegett nekem, a félig becsukott ajtón, hogy az irodalom és az a sok porfogó szar, amit én könyvnek nevezek, ártalmas a gondolkodásra, és az egészséges életmódhoz sincs semmi köze, és az ember inkább szaladjon négy kerek kilométert, semmint ócska frázisokkal tömjé a fejét. Mondom neki, szaladjon, de akkor ne valami izzadságszagú és átkozottul drága parfümöktől terhes levegőjű üvegkalkitában, hanem kint a szabadban, és tud-e róla, hogy az egész kultúránk könyvekre, tételesen fikcióra épül, és ezen már nehezen lehet javítani, mert az emberiség történelmének van egy ilyen mocsok, rossz természete, hogy ha kihúzzuk az egyik téglát, ledől az egész építmény. Hogy esetleg mit szólok azokhoz a természeti népekhez, akiknek eszük ágában sincs olvasni, mégis milyen jól megvannak? Hurrá! – kiáltom be a félig nyitott ajtón, látom, ez a cafrika éppen ott alul borotválja magát – mondom, ha a természeti népek iránt ily nagy tisztelettel bír, akkor tudhatná azt is, hogy egyrészt nem érdemes teljesen lecsupasztatnia magát, másrészt ezek a népek valóban kiválóan megvannak könyvek, betűk, ilyesmik nélkül, csak hogy azt a fajta tudást viszont, ami náluk a fentebb felsoroltak helyett van, nekünk lehetetlen lenne elsajátítani, talán egy egész élet kellene ahhoz, hogy megtanuljunk újra mindenféle eszköz nélkül boldogulni. Hogy ő nem is akarja ezt. Mondom, akkor miért keveri bele a vitánkba ezeket az ártatlanokat? Itt csak arról van szó, hogy olvasni kel, olvasni, és nem hinni a szirupos amerikai szappanoperáknak. Hogy az egy Oscar-díjas film, amelyet nem átallok szappanoperának nevezni. Köszönöm, Uram, hogy még emlékszik ez a kis riherongy erre az ígére, hogy „átall”. Mondom, teljesen mindegy, hogy milyen díjat kapott az a film, szokja már meg végre, hogy a világ általában a középszerűt díjazza, a többi már a titkosszolgálat és a hadsereg hatásköre, szóval mindegy, hány aranynyulat, macskát, narancsot, egyebet kapott az az alkotás, akkor is szappanopera. Hogy a filmek java része mindenki által ismert, és értett közhelyre épül, ezeket kevergetik oly módon, hogy kielégülést okozzanak férfinak-nőnek egyaránt, semmiképpen nem szabad elindulni azonban a látottak alapján, főleg akkor nem, ha az illető moziipari termék azzal a felirattal kezdődik, hogy: igaz történet alapján. Ennél rosszabb már csak a reklámpia, amely körmönfont módszerekkel mossa az emberiség agyát, bekuszva lassan a legapróbb molekulákba is, hogy engedelmes robotokat neveljen belőlünk, akik marékszámra nyelik a gyógyszereket, és a reciklált szemétből készült táplálékot, hogy a testünkre kenjünk mindenféle ipari mellékanyagot, és azt más kémiai szerekkel majd eltávolítsuk magunkról, hogy aztán újfent bekenjük valami ócska üledékkel, felpattogzott, haldokló epidermiszünket.

Megállt a borotva a cafrika kezében, mondom, vigyázz, lányom, mert ha levágod azt ott, neked véged, hüvelyi orgazmusa a nők csak nagyon apró százaléknak van, hiába vergődnek a férfiak, vagy megtanulják, hogyan kell ezeket a dolgokat jó irányba simogatni, vagy egész életüket nyakig hazugságban és önáltatásban töltik. Hogy én nem vagyok egészen normális, sziszegi Cézára, hogy üldözési mániám van, és kielégületlen vagyok. Mondom, édes kislányom, nekem lenne a legjobb, ha neked igazad lenne, mert akkor csak az én betegségem látomásos végterméke lenne mindaz, ami körülöttünk van, de sajnos ki kell hogy ábrándítsalak, teljesen egészséges vagyok, leszámítva apróbb civilizációs kórságokat, és nem elég ez, teljesen kielégült vagyok, már több évtizede, amióta megismerkedtem a saját testemmel, és amióta nem félek tőle, azóta másoktól sem félttem, a számat sem, és a gondolataimat sem, és hogy kielégülni, bármilyen téren, csak interakció nyomán lehet, legyen az a saját kezem, de inkább egy másik ember, és mind így. Vízubogás. Kénytelen vagyok néhány decibellel feljebb tekerni a hangomat. Mondom, édes lányom, ne pazarold a vizet, tudod-e, hogy az általad emlegetett természeti népek néha napokig gyalogolnak azért, hogy vizet találjanak, olyan vizet, amely számtalan betegséget terjeszt, melyek ellen az ő szervezetük sem tud harcolni, mert valamikor úgy volt kitalálva ez a világ, hogy a természetes szelekció működjön, emberek és állatok között egyaránt. Cézára kis híján az orromra csapja az ajtót, az utolsó percben tolong be az erre a célra hurcolt téglát. Hogy náci vagyok, több a soknál, amit itt a természetes szelekcióval mondok, ezért börtönbe kellene engem zárni, mondom, ez tény, valóban, a legtöbb ember még mindig úgy véli, hogy azokat, akik racionális dolgokat mondanak, börtönbe kellene zárni, de legalábbis elválni a hangszálaikat és megvakíttatni őket. Üvölti, az újfent zubogó víz alól, hogy pontosan így van, ezt kellene tenni velem, most, azon nyomban. Mondom, édes Cézára, akkor ki is a náci itt kettőnk közül? Hiszen nekem eszem ágában sincs embert ölni vagy megcsonkíttatni, csak egyszerűen tettem egy olyan megállapítást, amelyet már az ókori emberek is kijelentettek, de több, mint valószínű, már az őskoriak is rájöttek erre, hiszen benne éltek, sokkal inkább, mint mi, és hogy lehetséges az, hogy kissé elvettem a sulykot, de ennek a háttérben csak az áll, hogy kissé hadilábon állok a gyógyszeriparral és az

orvostudománnyal, melynek egyes ágazatai szintén iparaggá alakultak, profit-orientáltak, azaz csak profit-orientáltak, és hogy ezért nem szedek én semmiféle gyógyszert, mert nem szeretnék kísérleti egékként rohagálni, és mert szeretem az életet.

Cézára szerint, egy nagy rózsaszín törülközőből szól hozzám a hangja, összevissza beszélek, és mi az, hogy szeretem az életet, miközben semmit sem teszek azért, hogy meghosszabbítsam, mondom, drága gyermekem, egyrészt az életet lehetetlen meghosszabbítani, másrészt valóban csak azt teszem, hogy élek. Erre, mint akit kicsit sarokba szorítottak, újra visszatér arra az ócska, Oscar-díjas szappanoperára, mely ki nem megy a fejéből, mert válni akar a kis szentem, és úgy gondolja, hogy működni fog a filmben látott „kibeszélős” metódus, és hogy barátocskája majd gyengéden elbocsátja az élet útján, s a többi. Mondom, drága kis Cézára, ezért minimum a fejecskédet töri be kelet-európai barátocskáink, és ha megúszod élve, akkor a bosszúra is számíthatsz, amire pedig nem vagy felkészülve, mert fogalmad sincs az élet valódi cseleiről, álomvilágban élsz, de adná az Úr, hogy vagy most rögtön ébredj fel, vagy sohase, mindössze annyit kérek, álljál munkába, nem bánom azt sem, ha az Álomgyárban, csak ne én kelljen eltartsalak, nem akarok több lakkot vásárolni, és nem szeretnék jövő hónapban egy teljes üveg francia parfümért dolgozni. Dolgozzál te érte! Hogy ő most elmegy világgá, mert én szívtelen lettem, hirtelen. Mondom, drága kislányom, nem vagyok szívtelen, egyszerűen elegendem van ebből.

Nyakamba borul, csókolgat. Untig ismert jelenet, szólok is, hogy abbahagyhatja, nem én vagyok az anyja. Hogy anyja helyett, anyja vagyok. Mondom, szóba se jöhet, anyád az, akit mindig lóvá teszel, én vagyok az, akivel nem túl sikeresen, de vitatkozol. Hogy ő nem vitatkozik, csak egyszerűen nem érti, mit beszélek itt összevissza, miért akarom, hogy ő olvasson, talán azért, mert én is írok? És mit érek vele, amikor a kutya sem érdeklődik értékes gondolataim iránt, és különben is, hogy jövök én ahhoz, hogy magánéleti tanácsokat adjak neki, amikor nem is olyan régen, valamikori szeretőm éppen a legjobb barátnőmmel feküdt össze. Igyeksem nem hahotázni, mert a kis fúriának könnyes a szeme, és továbbra is értetlenül bámul rám, akár csak akkor, amikor ez a fent vázolt kis jelenet, miszerint lekoptatott szerető éppen a legjobb barátnővel, meggyás megtörtént, és én hahotáztam, mert úgy jött. Azaz csak a nevezhetnék jött. Nem fölényes, hanem szívből jövő. Mondom, édes Cézára, de hiszen ez is egy közhely, ez a férfiak legegyszerűbb és legkézenfekvőbb bosszúja, amely máskülönbén csak akkor léphet működésbe, ha az inkriminált barátnő a lelkecskéje mélyén valamiféle bosszút dédelgetett irányunkba, és hogy ezen meglepődni sem érdemes, csak nevetni kell rajta, egyrészt azért, mert a tetteket lehetetlen visszafordítani, és hogy mindezek vajmi keveset számítanak, ha az ember mégis tiszta szívből szereti azt a másikat, legyen az a férfi vagy a nő, esete válogatja, mert akkor esze ágában sincs ezért megharagudni, ha pedig nem szereti, akkor meg úgys mindegy, kár a gőzért, azaz nem érdemes mérgeket termelni, mert azok csak rombolják az ember szervezetét. Hogy én totál hülye vagyok, mondja ez a Cézára, miközben a lábujjkörmein próbálja restaurálni a lakkot, nem lehet az életet ennyire könnyedén venni, de pedig, mondom én, csak így érdemes, és hogy mindez pontos-e vagy szép, az teljesen mellékes, a lényeg az, hogy az ember valahogy kibéküljön saját magával, megértse a bűneit, és ha lehetséges, akkor teljességgel kiirtsa a bűn fogalmát a fejéből.

Tessék? – üvölti ez a szelíd külsejű kislány –, hogyhogy kiirtani a bűn fogalmát, akkor hát mihez viszonyítsuk a cselekedeteinket? Hát mondom, van azért az embernek lelkiismerete, remélhetőleg van, ha pedig nincs, akkor nem is lesz, mert azt nem lehet beszerezni, sem online rendeléssel, sem postai küldemény formájában, olyan üzlet nincs, ahol lelkiismeretet lehet vásárolni.

Ő elköltözik, mondja, ilyen reakciós idiotával nem élhet tovább egy fedél alatt. Mondom, drágám, egyáltalán érted-e te ezt a kifejezést, hogy reakciós, amúgy meg nyugodtan költözhetsz, akár a Holdra is éntőlem, mégis azt kell hogy mondjam, hogy a belső békéből fakad minden, és valóban, vannak extrém helyzetek, egyre több, az egész élet lassan egy extrém tornává alakul, amikor kifordulhatunk emberi mivoltunkból, de itt felmerül az a kérdés, hogy egyáltalán, az ember egy békés természetű lény-e vagy inkább egy vérengző fenevad, aki kedvtelve öl, ahogy a történelmünket elnézem, inkább az utóbbira saccolnék. Hogy újra meg kell hogy ismétlje, miszerint is nem vagyok egészen épeszű, arról nem is beszélve, hogy állandóan ellentmondok magamnak, hát nem az előbb hirdettem a lélek békéjét meg az ehhez hasonlókat, most meg azt állítom, hogy az ember egy vérengző fenevad?

A remény hal meg utoljára – sütöm el ezt a tartalmatlanná koptatott frázist, mert lassan kezdem azt érezni, hogy semmi értelme annak, hogy ennek a festett körmű cédának prédikáljak itt, aki nem érti, hogy az ember tele van ellentmondásokkal, azokkal kell megtanuljon együtt élni, valahogy hozzáedződni ahhoz, hogy az élet nem egy lineáris dolog, illetve az, van egy kezdete és egy vége, de még ez is megkérdőjelezhető, mert az ember kitalált magának mindenféle vallást, amely mindennek az ellenkezőjét állítja, éppen erről beszélek én is, hogy ezek között az eszmék között kell lavírozni, és hogy a boldogság egyszerűen boldogság, nem kell hozzá szinte semmi, és minden kell hozzá.

Szó nélkül maradt ez a cafka, látom a szemén, hogy most már tényleg semmit nem ért, pedig csak annyit kellene felfogjon, ebből a már több oldalra rúgó eszme-futtatásból, hogy nincs semmiféle recept arra, hogy hogyan kell élni, élni ugyanis csak úgy lehet, ahogy lehet, mindenkinek másképp, és hogy valóban léteznek célok nélküli emberek, őket a legkönnyebb megtéveszteni, de ő ne hagyja magát, az igazi szkeptikusok azok, akik valóban hisznek az életben, és valószínűleg nekik van a legtöbb céljuk, ha nem más, rájönni arra, hogy mi van a dolgok mögött, és öröm lehet az is, ha csak arra jövünk rá, hogy a dolgok mögött nincsen semmi, éppen olyanok, amilyenek látszanak.

Örülni! Örülni – ezt írja Esterházy is, márpedig ő egy okos ember, ezért nem érti a kutya sem a könyveit, de azért zabálják, nagykanállal, mert divat őt olvasni, és jól van ez így.

Cézára, talpig felfegyverkezve, csipkéekkel, masnikkal, kutyúkkal, ékszerekkel, az ajtóban áll.

– Most megyek válni – mondja, és gondolom, már egy szót sem hallott a prédikációm utolsó részéből, mondom, jó, váljál, csak váljál, de okosan, vagy a fene tudja, hogy nem szeretnék a sürgősségen viszontlátni. Hogy örült vagyok, kezeltessem magam, mondja, a mai férfiak már nem olyan vérengzők, mint az én koromban. Mondom, köszönöm szépen, de itt valami tévedés lesz, mert az én korom összefolyik az övével, sőt, a nagyanyánkéval is, mert hogy jó egészségben, még életben van, merthogy a kor az, amelyben ezek a generációk együtt élnek. És valóban, abban némi igaza lehet, hogy ezek a mai férfiak gyakran már nem is férfiak, de most valami reneszánszuk zajlik éppen, szóval jó lesz vigyázni, az a kényszerképzetük ugyanis, hogy megfosztották őket jogaiktól, attribútumaiktól, és ne felejtse el soha, hogy minden híreszteléssel ellentétben a férfiak sokkal bosszúállóbbak, mint a nők, és korántsem gyógyulnak gyorsabban lelki traumáikból, sőt, sőt, egyesek soha nem is gyógyulnak meg. A válás a férfiakat sokkal jobban megviseli, egyáltalán, miért is akar válni? Jut eszembe, de már késő, hallom, ahogy lerobog a lépcsőkön, és bevillan nekem, hogy valami divatos blog miatt vehette a fejébe ezt a válás-hülyeséget, pedig szépen és érthetően elmondtam neki, hogy én nem, viszont az a nő, aki ezt a blogot vezeti, egy tévelygő és rosszindulatú hülye, hát milyen lehet egy olyan ember, aki csak arról tud prédikálni, hogy ha valami nem megy, akkor el kell válni és két lábbal rúgni a házasságba. Ez utóbbiban mint olyan én sem hiszek százszázalékosan, habár mint intézmény, meglehetősen hosszú múltra tekint vissza, ebbe most bele sem mennék, mert tényleg kiátkozás lesz a vége, de visszatérve a válásokra, ezek ellenében hiszek az emberi kapcsolatokban, abban, hogy két ember nem véletlenül szokott együtt élni, hogy a gyűlölet kialakulását meg lehet előzni, és nem a könnyű válás kell a cél legyen, ha valami rosszul megy, hanem az, hogy hogyan lehet megjavítani azt, ami elromlott, ha elromlott egyáltalán. És hogy az ilyen külső hatásokat, mint például ez a blog, abszolút figyelmen kívül

kell hagyni, mert az nem azoknak szól, akiknek ilyesmi egyáltalán megfordul a fejükben, hanem azoknak, akik még blogot sem olvasnak, tehát ennek a szukának a körmönfont receptjei a nő életének megjavítására soha nem is jut el a célközönséghez. Ha jól emlékszem, ezt már kifejtettem egyszer, szintén téglát dugva közénk és valamelyik ajtó közé, de Cézára akkor is elviharzott, a képembe vágva azt, hogy ócska banya vagyok, ne átkozzam neki ezt a bloggert, mert alapigazságokat mond, mondom, rendben, akkor maradjunk annyiban, hogy nem vagyok kibékülve ezzel az egyre jobban burjánzó blog-irodalommal sem, és azzal, hogy az Internetnek hála, mindenki efféle alapigazságokkal bombázza a másikat, megakadályozva az önálló gondolkodás kialakulását, és hogy ez valóban éppen az ő korosztályát érinti a leginkább, de nem csak, mert az emberek mindig is imádták a kész recipéket benyelni, semhogy saját erőből találjanak ki valamilyent. Cézára természetesen lehülyézett, sőt, ennél szebbeket is mondott, valahogy nincs kedvem reprodukálni, hogy miket. Hát így jártam. Attól én még ontom magamból ezeket az intelmeket, egyszer talán sikerül ellentmondani a falra hányt borsó elméletének. Cézára szerint persze semmi esélyem erre, mert egyrészt a kutya sem olvassa változtatott gondolataimat, másrészt az a kurva borsó ezeregyle fog gurulni azon a kurva falon, hacsak a dőlésszöget meg nem változtatjuk valahogyan, sűgom én, és hátat fordítok, nem tudom, jogszerű-e, de néha egészen kellemes hátat fordítani. Annak nem annyira, akinek ezt esetleg el kell viselni, de hozzá kellene végre edződni ahhoz, hogy az élet nemcsak kellemes dolgok tömkelegéből áll. Nemcsak, Cézára, nemcsak, de főleg azokból. Vegyük például azt, hogy egyáltalán élünk. Céltalanul? És ezt éppen ő mondja? Azt hiszem, történt valami a dőlésszöggel. Vagy a borsóval.

Kategória: vers, próza

Denumire autor: Márton Evelin

Látó Szépirodalmi Folyóirat